

CATALVNYA SOCIAL

APARTAT 273

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ:

BAIX ST. PERE, 1, 3 i 5 - BARCELONA

TELEFON 1114

L'aventura d'un Estat decrepít

Cap a l'Àfrica surten els soldats, desarmats. En nombroses ciutats d'Espanya les vàlvules de la paciència popular donen senyals de màxima pressió. Els ministres es reuneixen cada dia i en conciliàbul providencien els destins d'Espanya. L'Espanya s'esfondra davant les terres del Marroc...

Dia darrera dia, any darrera any, els governs nacionals, i els governs turnants, i els governs que lliberalegen i els governs que reaccionen, al pujar al poder, s'enterren baix la llosa de la impopularitat. El Marroc, trista deixa d'un testament misteriós, arruïna l'hisenda magra del poble ibèric. Una maledicció pesa i avassalla.

Tothom en les converses privades es mostra contrari a una guerra colonial de la que l'Estat que la sosté no en pot treure sinó fruits de ruïna. No hi ha ningú que l'aprobi. L'or d'Espanya i la sang de la joventut es vessen en les terres eixorques de glòria i de esperança.

Fa dos anys, pel Juliol del 1921, totes les palanques de l'Estat, trepidaven per a aixecar la *moral patriòtica*. Es despedien les tropes expedicionàries en mig d'un fictici tumulte entusiàstic, hom parlava d'agris a la dignitat, hom temia el jui de les nacions veïnes. Al cap de dos anys, en ple agost del 1923, al cap de dos anys de l'enrunament estrepitos de tot un aparato militar, el poble, es sent aclaparat per una fatalitat simptomàtica.

Mentre els governs juguen, l'Espanya davalla. L'immoralitat pública creix en proporcions aterrades i tota la sang que es vessa i tot l'or que es dilapida són dogals que van asfixiant paulatina, però gradualment l'Estat espanyol.

Cal acabar tot això. És senzillament fastigós que els diaris puguin parlar de negocis fabulosos al entorn de la campanya. La humiliació degradant de tots els ciutadans, ens portarà fatalment a la ruïna.

Cal dir honradament que la guerra del Marroc és una aventura d'un Estat decrepít, perquè les masses ciutadanes de totes les contrades, en unió sagrada, imposen als homes de govern una orientació completament diversa de la d'avui, en el problema del Marroc.

Mentres Espanya davalla... davallen els súbdits de l'Estat Espanyol als abims de la ruïna i de la desesperació. Encara s'hi és a temps de rectificar, encara la voluntat nacional pot imposar el veto als plans guerrers que es forgen misteriosament, però és precis no perdre temps.

Tota la riquesa que es perd, tota la energia que es llensa, salvarien Espanya.

EL QUE PASSA

ESPANYA ENDINS

Ni espai tenim per a enumerar somerament els fets ocorreguts aqueixos dies, Veiàm-los:

La *victoria* de Tifa... Arruit, aon per a fer entrar un convoi després de una setmana de siti, es varen sacrificar molts centenars de homes, i's va tenir que movilitzar l'exèrcit oriental del Marroc i l'Esquadra de combat. El número de ferits...

Una altra contradansa de Comandants generals a Melilla (i va per cinquanta en pocs anys).

El conat de dimissió d'En Silvela.

El sagnant *chafarrancho* de Tetuàn, de qual plaça i capital del Protectorat espanyol, foren amos uns quants centenars de moros llargues hores, robant i assassinant a pleret.

El bombardeig de les nostres tropes en aquella zona pels nostres propis aviadors, equivocats, costant la feta més de cent baixes. Quin horror!

Els mortífers combats d'aquella zona, fins ara tan pacífica.

La gravíssima sedició de Màlaga.

Els *chispazos* de Valladolid, Sevilla, València...

La vaga general comunista de Bilbao, amb el seu seguici de lluites, i morts, i ferits.

L'incendi dels depòsits de la Aduana de Irún, que costarà molts milions.

La crema dels artillers de Matagorda.

Les Exposicions de les ciutats de Melilla i de Tetuàn contra la folla política del Govern al Marroc. Els tetuanins demanen que se'ls repatriï si ha de continuar-se.

L'incendi general de boscos.

L'aixut que anorrea les collites.

Les precaucions que s'han tingut de pendre a la plaça de Ceuta...

La tornada de Melilla dels alarmats comissionats de l'Estat Major Central.

La crida precipitada a En Weyler.

El perillós descontent de "ciertos elementos"...

L'actitud de Martínez Anido.

La del general Echagüe.

La derrota de la pesseta.

La Assemblée general dels pares dels burlats soldats de quota a Madrid.

Els milions dels partits extrems contra la guerra.

L'eixut del Tresor, sols comparable al de la terra.

Les mortífics declaracions de la premsa estrangera sobre la nostra acció marroquí.

El descontent inquietador de tots els estaments socials.

El embarrancament real i simbòlic del millor acorassat que tenim bó: *Espanya*.

Però no s'apurin els nostres lectors per tants de danys i tan pavorosos problemes. Els Ministres estan tranquils. Diuen que no passa res. Alguns d'ells encara veranegen. Altres s'en van a veranejar.

Ancha es Castilla!

Un acert del Govern: ha sigut indultat el caporal cap de la sedició de Màlaga, per raons poderosíssimes... Mentres es deixi camí reial a la propaganda de totes les idees per dolentes que siguin, sembla que no tenen dret a castigar els efectes plàstics d'aqueixes propagandes, els qui les permeten. Aqueixa llibertat de propaganda és una de les *essències liberals* més intangibles... les conseqüències de la qual acaba de tocar el Govern a Màlaga, a Bilbao, i a molts altres indrets d'Espanya. Però com si tal cosa.

ESPANYA ENFORA

Ratificat per totes les parts interessades, el Tractat de pau de Lausana, han comensat els treballs de normalització del estat de Turquia per part dels aliats. No tardarà el món cristià de sentir-ne les conseqüències d'aquesta gran victòria turca. Per de prompte Espanya ja les toca en el despertar musulmà del Marroc...

Grècia, lliure, de moment, de les preocupacions internacionals, torna a debatre's en lluites fratriques que acabaran per anorrear-la.

Les minories ètniques i religioses de que ha sembrat els Estats *reconstruïts* pels Tractats de pau dimanants del de Versalles s'agiten a tot arreu, constituint altres tants focus de pertorbació i de guerra. Més de cinc milions d'húngars amputats de la seva pàtria, furguen en les pàtries padrastras que'ls hi aiguaren, per a recobrar la perduda independència.

Les respostes de França i de Bèlgica a la última Nota anglesa no diuen res de nou.

La novetat que ha de registrar-se en aquest gran plet europeu és la del últim discurs de Stresemann que obra porta franca a una avinentesa entre els aliats i Alemanya.

Poincaré prosegueix, no obstant, fent discursos bèlics i rancuniosos, i afirmen que França no vol anexionar-se el Rhur, però que no sortirà d'allí fins que Alemanya hagi pagat l'últim franc d'un deute impagable per la seva monstruositat. Co que això vol dir, si no és una anexió, s'hi assembla molt...

Però ara veurem un xic més clar els propòsits de Poincaré davant les clares i definitives posicions del nou Canceller alemany, digne, certament, per la seva capacitat i fortitud d'aureoles amb el patriòtic estadista francès.

Revista de «Revistes»

En l'article anterior senyalàvem entre els molts dominis que a casa nostra té la Potestat de la Immundícia, el truc de les *revues*, o sigui el negoci de la bacanal organitzada. I justament aquests dies apareix damunt les parets dels carrers el cartell d'una *Revista* nova, el títol de la qual és significatiu abastança. Tenim doncs en immediata perspectiva la represa dels espectacles d'esbalotada orgia, veritables enciclopèdies de l'escàndol, dels quals s'ha arribat a escriure publicament que son una nota típica, gaire bé una institució i àdhuc "una tradició" de la vida barcelonina.

Que em perdonin Déu i els lectors, perquè el present article ja fa dos anys que havia d'ésser escrit. A cada una de les etapes de la successiva expansió d'aqueixa greu novetat escènica, volíem intervenir per a recordar quatre coses que ningú deia, i per a assabentar a molts, d'altres quatre coses d'interés. Però fins avui no s'em presenta el moment, i encara curt i precari.

Tota la suggestió de les *revistes* consisteix en l'exhibició, cada vegada menys velada, cada vegada mes íntegra i crua, de la nuditat. La nuditat femenina, és el motiu principal i el clou de l'èxit; i tota la trama escenogràfica, el ponderat costosíssim vestuari (?), la llum, l'argument i la música, no són més que l'amaniment d'aquell plat. Com de costúm, i en aquest cas amb més encarnament que enlloc, el mantell de l'art ampara i defensa espectadors, espectacle i empresaris, de tota fiscalització policial o moralista.

Es un cas més de superstició artística. Si l'art hagués d'ésser respectat a ultrança, no sols la moral sinó les lleis mateixes haurien de retrocedir. Quina manifestació hi ha, sortida de la ma de l'home que no sigui artística en un o altre grau? Són del domini de l'art desde les obres magnes dels genis immortals fins als *graffiti*, als ninots que amb guix o carbó qualsevol marrec deixa a les parets desertes i a les portes tancades. Per ventura dirà algú que no hi ha dret a esborrar-los? Productes del art literari són tots els discursos, tots els articles periodístics, els que signen els mestres, els editorials anònims, i els trèmuls manuscrits dels aprenents. Seria cosa seriosa que hom pretengués defugir la responsabilitat, moral, política i civil dels articles que hom escriu, sota l'escut de que són creacions d'art?

Una obra escènica pot ésser, doncs, perfectament artística i al mateix temps perfectament immoral i perfectament acreedora a la interdicció dels magistrats. Aquest és el cas de les *revues*

de que parlém. Ni els fabulosos costs, aquells cents mils francs o pessetes (malaguanyats! robats que són aquestos capitals als esmerços del bé públic) que es fan vàldrer a títol de reclàm, ni la fantasmagòrica *mise en scène*, ni els centenars de persones llogades, ni els interessos de capitalistes i empresaris (absolutament indignes de respecte quan s'apliquen a la corrupció social) haurien de parar la justa acció prohibitiva per part de l'autoritat, que ha de posar el veto a la excitació pública (oi més comercial) dels vicis i males passions.

Si la nuditat artística, és a dir, materialitzada en obres d'art: pintura, escultura, etc., és i ha sigut sempre objecte de censura moral (fora dels cassos de singular mèrit intrínsec o interés arqueològic, i encara dins de limitacions i de reserves) que no serà la nuditat de persones vives! I precisament l'argument artístic és discutible per altre cantó: *Artística* és la obra d'*art*, però no el model. Hem arribat a oblidar que l'artístic es el retrat, no la cara retratada! Si per antonomàsia, per excel·lència, anomeném artística una obra mestra del Museu, no per això son artístics l'home o dona vivents que posaren al taller de l'artista. En un mot: una cosa es l'*art*, altre cosa la *natura*. Si l'espectacle de que's tracta no's pot defensar moral ni civilment adhuc partint de l'hipotesi artística, com es podrà consentir si és exhibit *in puribus naturalibus*!

El gran Louis Veuillot dona en son llibre terrible *Les odeurs de Paris* el judici d'una de les *revues* que ja llavors s'explotaven, (pocs anys avans de la caiguda de l'Imperi, pocs anys avans de la Commune). S'en deien *féeries* (escenes de fades) i també l'èxit demanava les repeticions per centenars de vegades. "J'ai assisté à la quatre cent unième représentation d'une féerie." Transcriuré en francès mateix un dels paràgrafs de la seva crítica, a la vegada moral i estètica, i em dol no tenir lloc per a copiar el capítol sencer, d'actualitat insigne, tant per la viva lliçò, com per la sàtira cremanta contra els negociants de la escena i contra l'espectador, el burgés, habitual, el "senyor Esteve" que diríem, que per uns quants francs es permet el luxe d'ésser Grand-Turc per mitja hora i embrutir-se contemplant "el paradís de Mahoma", un paradís molt rebregat, però. Subratllem nosaltres.

"Mais ce qui touche à l'épouvantable, c'est l'objet même que l'on emploie pour attirer la foule, c'est la femme nue. Je ne parle pas de l'horreur de

l'âme devant cette prostitution, je parle de la simple horreur de l'oil. Le spectacle est plus affreux que malhonnête. Les ramassées que l'on y produit ne se contentent pas d'être laides de visage, la plupart jusqu'à l'abjection; elles sont par dessus le marché généralement et diversement fort mal bâties: des cagneuses, des mafflues, des pansues, des vouûtées, des osseuses, impudentes et gauches, ne sachant ni marcher ni se tenir. O effroyables deformations de la grue déplumée! O grouillement abominable d'où s'échappent des odeurs de soupente!" Rés, un spectacle enterament *artistique*!

Veuillot era un tendenciós reaccionari, diràn els parroquians del Principal Palace. Però succeeix que iguals paraules en català, les he sentides jo de persones que no tenen pretensions ni de *morals*, explicant la impressió de la darrera gran revista, *revistada* també centenars de nits i tardes a la Plaça del Teatre. "Carn i mes carn fins a la nàusea". Com s'explica doncs l'èxit? Per això, per la carniceria. "*Il est à peine besoin de vous faire remarquer que tous ces tableaux s'adressent plutôt aux sens qu'à l'intelligence.*" Aixç ja no es de Veuillot ni de 1864. És la crítica d'un periòdic parisenc de 1920, absolutament deslligat de compromisos ètics, (*Le Film*) parlant d'una *revue* del Folies-Bergère llavors estrenada, (és sabut i adhuc convé que es sàpiga més encara, que les *revues* del Folies-Bergère de París, són el patró i original de les que es fan a Barcelona).

I dic que convé que es sapiga, per què s'estigui alerta, car encara que molts pensin que no és possible arribar a graons de cinisme més alts que els que s'han vist, a Barcelona, a París queda per exportar una reserva de gosadies molt més alarmants i sinistres. Hi serem ja, en la nova *Revista* que es comença a anunciar aquests dies? El seu títol s'assembla d'una manera estranya al títol de la que es va estrenar a París en 1920, de la qual en tinc fatalíssimes referències.

Primerament (això Veuillot no podia sospitar-ho, l'any 1865) ja no és sols la nuditat femenina la que serveix de ressort d'atracció, sinó també la masculina. Corréim depressa al paganisme! Tampoc es para la novetat en la simple exhibició plàstica i dances, sinó que es devalla ja cap a les obscenitats *contra natura*. I l'espectacle sensual no satisfà ja la concupiscència estragada del públic avilit: li serveixen els plats carnals amanits amb l'infernàl mostaça del torment. Aném cap

al sadisme, nom modern d'aquell sentiment infame que omplia d'un poble assedegat de sang els colisseus de l'època romana. I un cop entrats en aquest terren abominable, no s'ha tingut repar en oferir als ulls tèrbols i impius, escenes ja decididament satàniques, parodia lúbrica i sacrilega alhora, dels martiris que els Emperadors del món infligien a les dones cristianes.

Convé, doncs, que s'estigui previngut. I no acaben pas aquí les prevencions contra aquesta forma de teatre, perquè no es sols el problema moral el que suscita, sinó un problema social que molts no sospiten (social en el sentit que concretament es dona avui al terme).

Les dones contractades per a la vergonyosa exhibició, pel mateix que son dones vives, són persones humanes, amb deures i drets, que adhuc dins de l'abjecció a que són arribades, no sembla que prescriguin. L'haver d'exhibir sa nuditat cent, doscentes, trescentes, cinccentes vegades davant d'un públic, no és pas per al plaer de les pobres desgraciades, sinó que es per a la indústria de l'empresari que les explota. El senador catòlic Mr. de Lamarzelle va denunciar en una interpelació reportada per la *Documentation Catholique* del 5 Febrer 1921, que moltes dones eren obligades per força i amb frau en el contracte a pendrer part nues en les representacions, baix penyora imposada per monstres humans de l'ofici d'empresari de teatres.

Acabo cridant l'atenció d'alguns directors de diaris catalans per a que s'eviti el complement tristíssim de la obra de corrupció i destrucció moral dels barcelonins i dels forasters, i en especial dels joves, per obra de ço que en diuen ja, tant sols: "*la revista*" en l'argot de les redaccions. Per amor de Déu i per amor de Catalunya, que no és repeteixi el cas de que coneguts periòdics, oblidant els uns els deures i tradicions de la dreta i altres la dignitat d'una austeritat esquerrana (allunyant-se aquests de l'actitut en aquest cas exemplar, de l'esquerraníssim *Progrès Civique* de París, que atacà amb furia a la *revue* aludida i al rotatiu que la propagava) (1), i oblidant també que la "*revista*" barcelonina serveix oi més de reclàm a un mercat de vici i a una timba de joc, li dedicaren uns elogis que significaven un oblid dels ideals que aquells diaris defensaven.

R. RUCABADO

(1) N.º del 17 d'abril de 1920

Venus i Espartac

Voliem escriure quelcom contra el creixent fastigós vestit de la dona i les seves desastroses conseqüències socials, però ensopegàrem amb el roent títol que encapsala aquestes ratlles i llegirem les següents ratlles tan roentes com el títol i fortament alligoadores. El autor ens perdonarà que sense permís seu les traspassem de "*La Revista*" a CATALUNYA SOCIAL, i'ls nostres lectors tindran que agrahir-nos-hu. Diuen aixís:

Cada dia més, nostra vida social va essent més influïda per aquestes dues figures: la nua meretriu, l'esclau que romp la llei.

Ho vaig escriure ja: "Pell nua, odi nu. Signe dels temps, la desfermada de cinells. Mai pels carrers tanta carn nostres ulls vist havien. Mai tanta sang, tampoc".

Hi ha un abús, ara, del nu, que produeix quelcom més que l'escàndol: el pànic. La Venus és més que una imatge: devé un Símbol.

Senyala l'abolició de la continència. La llibertat venèria és sinònim de la llibertat espartaquista. El vestit és una disciplina.

Quan va fora el vestit, van fora també l'ordre i l'obediència. A la nuditat del cos segueix la nuditat de la còlera.

La mobilització de les passions ensenya de quina intensa manera són elles solidàries. La voluptat del cor evoca la voluptat de la venjança. Època carnal, època cruel.

Així és l'edat nostra. A poca roba, poca paciència. El vestit obert és ja una iniciació al col·lectivisme. Els atemptats pels carrers són concomitants amb les modes subversives. L'anarquia per a l'home és la insurrecció contra l'autoritat. Per a la dona és la insurrecció contra la pudícia.

Sí, sí; és la cursa al paganisme. Però recordeu que quan hom adorava la Venus, era la mort d'homes, en lluita i en turment, un espectacle al Circ.

Ja gaire bé és un espectacle, també, el quotidià homicidi per nostres vies urbanes.

L'episodi típic de la Barcelona de 1922-1923 és el sortir de veure les increïbles orgies del Paral·lel i el Palace, i trobar-se amb els trets d'un atemptat comés pel terrorisme genuí, pel terrorisme espartaquista.

R. RUCABADO.

Foc contra foc

Amb motiu d'uns escrits massa estridents, eixits de ma ploma pecadora, deia jo, l'altre dia a un dels meus mellors amics, (qui per cert escriu a voltes amb estilet i és quan mellor ho fa, i sempre ho fa bé), que, contra ço que el món suposa, el cor dels homes es va tornant jove a mesura que la carn li envelleix; però això passa quan el cor s'abranda en el foc de la Veritat; i la causa m'atreveix a creure que no sia pas altra que el sentir aqueixa Veritat tant més propera quant l'agombolament de dies ja passats, li diu que ja no poden pas ésser molts els que de la Veritat el separen. Sia com sia, el fet és cert; o, almenys, així em passa a mi. No pretenc què, precisament, aquest fenomen sia convenient per a la causa que es defensa; que molt sovint a sò de tabals no s'agafen llebres, i la estridència sempre és atabaladora; però tal van posant-se les corrents de putrefacció del món modern, que a sò de tabals caldrà, al cap d'avall protestar-ne, mai sia sinó pre a fer constar que encara viu algú qui diu al pà pà, i al ví ví, pesi a qui pesi i baldament resti la seva veu isolada en el desert

d'iniquitat en què les presents generacions dancen la sardana fol·la de la mort de les ànimes.

I crec que a la nostra terra, més que no en cap altra del món, s'imposarà aquest clam esgarriós i estrident de protesta contra la iniquitat en tots sos aspectes, perquè enlloc més del món no hi han aquestes multituds grises, indiferents; agenes a tot quant no sia que directament ataquí llur benestar material.

El qui encara que sia de lluny, segueixi amb l'esguard, el moviment religiós, social, moral, d'altres terres, arreu podrà observar que són munió els qui per la Veritat combaten, a desgrat de tota mena d'obstacles. Per tot, en la premsa diària mateixa, trobareu legió de escriptors qui propugnen per la regeneració espiritual de les gents; la publicació de enormes tirades (de que aquí no hi ha ni llunyana idea), de llibres declaradament ortodoxes, o quant menys, sobre assumptes relacionats amb els més enlairats interessos de l'esperit, obres de gent que, si no són dins la Veritat s'hi interessin; i un gros, grossíssim públic que adquireix aqueixes publi-

cacions, i que si no s'hi interessés, ja no's tirarien...; mentre qu'aquí, en tot endarrerits, encara els intellectuals, en sa majoria, s'escarracen cantant com noves les estultes utopies dels cervells emmalaltits del dinovè; i, amb els dits, es compten els pocs qui, alta la visera, sense eufemismes ni *distingos*, escriuen, lluiten, treballen per la difusió de la Veritat, i l'anorreament, la sepultura de la Mentida, nom dins el qual hi van compreses les iniquitats de tota mena.

Fins baix el punt de mira patriòtic, estic cert de que si aquí, des de que començà el moviment renaixentista, haguéssim treballat per a fer-nos bons; si la meitat de la feina feta per a catalanitzar-nos haguéssim emprat en catolitzar-nos (que ésser catòlic significa ésser just, pietós, humil, caritatiu, noble de cor, altruista, actiu, treballador; home de bé, en una paraula), la munió que tindriem avui de famílies honrades, on els pares curarien amb amor dels fills; aquests, amb amor correspondrien al dels pares; els patrons serien pares dels obrers i aquests com uns fills dels amos llurs; ni hauria germinat, morint en sa sement, l'arbre maleït del sindicalisme i tots sos

derivats, ni a hores d'ara la nostra Terra deixaria de posseir bona part de quant, per dret natural i històric, li pertoca; car la nostra honradesa, la rectitud nostra, s'haurien imposat, amb força incontrastable, que mai, per si sols, poden tenir els moviments polítics, d'ella no avalats.

Posant, doncs, sordina, mentre poguém; o sense posar-n'hi si ens manca aquesta traça, convé qu'alcem la veu; les veus; en defensa de la Veritat i en destrucció de la Mentida en tots els seus aspectes. Cal que els qui sentim la flama del Ver, si som pocs, malauradament, siguem molts; que com més avencem més serem, car ja sabut és que, el qui guanya, té seguidors.

Hem de fer foc, contra foc; que el Foc de la Veritat, que és el de la Justícia, de la Humilitat, de la Amor entre els homes, per a portar les ànimes a Déu, apagui el foc fumós, asfixiant de la iniquitat, que ens ofega i que acabarà per destruir, no solament la societat humana, fins la raça dels homes i tot, si no cuitem a extingir-lo amb les flames del foc de la Veritat.

VERAX

25 agost 1923.

Cooperativa Popular de Barcelona

Aqueixa prestigiosa entitat econòmica-social va tindre el diumenge la Junta general de reglament, presidida pel seu actiu i intelligent president senyor Sastre. El local-social va veure's amb tal motiu ple de socis que's complagueren al veure palesament demostrada la poixanta vida pròpia de que gaudeix la C. P. B., segons resulta del exercici social del primer semestre d'aquest any, satisfactori del tot, ateses les contrarietats que la Cooperativa ha tingut que vèncer i'l canvi que han fet els mercats en la post-guerra, gens favorable an aquesta classe d'entitats.

Però ço que fou més satisfactori en dita Junta va ésser l'esperit de cooperatisme i de germanor que va reflexar-se en tot i l'empenta que la entitat porta en son sí, que no tardarà en veure's traduïda en noves filials a poc que hi ajudin els homes i les associacions cridades pel seu fi i pels seus medis a la protecció i difusió de obres socials catòliques de tanta eficàcia i de tanta volada com la Cooperativa Popular de Barcelona, que ja molts obliden, per desgràcia que va nèixer i ha prosperat baix l'advocació de San Josep i continua estant-hi...

Rebi la simpàtica entitat catòlica-social-econòmica nostres sinceres felicitacions i'ls nostres mes vius encoratjaments.

El Congrés de Constanza

Lliga Internacional Catòlica

En la impossibilitat de donar compte detallat d'aquesta classe de actes, per importants que siguin, com aquest del Congrés de Constanza, senyalarem solament les principals característiques.

El Prelat de Milà va fixar els deures dels catòlics en l'actuació internacional.

Es va acordar que es fés a tot el món una forta propaganda a favor de la pau;

Que es constituís una Lliga Internacional d'Associacions catòliques amb residència oficial a Madrid, baix la presidència del canonge doctor Hughes.

Que s'organitzi una Junta Internacional de protecció a la premsa catòlica presidida pel senyor Arquebisbe de Sevilla, qui, per cert, presentà al Congrés un magnífic treball sobre l'actual situació mundial de la premsa catòlica.

La Lliga I. A. C. extindrà la seva acció per totes les nacions del món, encara que no siguin catòliques.

Al telegrama de ferma adhesió enviat al Papa, contestà Pius XI amb un altre afectuosíssim que va ésser rebut entusiàsticament.

La qüestió dels queviures

Com és natural, aquesta qüestió ens ha preocupat sempre; però, al tractar-la, hem atés d'un modo especial a un sector del que ningú es recorda: de les llegums i de les fruites. Ens ha costat de fer-hi fixar en ell l'atenció del Governador i de la Junta de Subsistències, però, a la fi ens han atés i han dictat sobre aquests articles de consum, disposicions acertades... en part.

La fixació del 40 i del 50 % de recàrrec o benefici, (segons es marca), que els revenedors poden, com a màxim, adjudicar-se ara legalment al oferir al públic la mercaderia, està molt bé, mes quasi bé mai radica l'abús dels preus en els revenedors. Són els acaparadors confabulats contra els productors i'ls consumidors qui imposen els tipus de cotització de llegums i fruites, cotització baixa per als primers i alta per als segons, fent improductiva i àdhuc ruïnosa l'explotació de la terra als pagesos i inasequibles els seus saborosos i saludables fruits als compradors.

El Mercat del Born de llegums i fruites que tantíssim costà conseguir del Ajuntament, i que estava destinat a l'abaratiment dels productes del camp lliurant-los dels acaparadors barcelonins, ha resultat un remei pitjor que la malaltia.

Aquest Mercat, concentrador i regulador del gènere i dels preus, te ara l'exclusiva del mo-

viment, a Barcelona importantíssim, d'aquests articles de consum que, si no són de primera necessitat, són de necessitat imprescindible en totes les famílies.

Ara, naturalment, els acaparadors estan encantats de la vida. Se'ls ha bastit un Mercat colossal, magnífic, per al seu negoci; tenen allí, de tort o de dret, l'exclusiva, i fan i desfan, al seu gust, en el comprà i en el vendre...

I aquest no era l'objecte a que's volia dedicar el gran Mercat del Born, ni per a reventar a productors i consumidors es gastà l'Ajuntament de Barcelona centes de mils pessetes.

Ara, allí han de acudir els venedors de fruites i de verdures de totes parts, i han de vendre-les a qualsevol preu baix pena de perdre-les perquè, o han de tornar-se'n a casa seva amb els carros carregats fent-se'ls malbé el recapte, o llansar-lo a qualsevol banda.

La contractació aixís es fa, lliurement, impossible. No hi ha manera de defensar-se.

Nosaltres complim el que estimem nostre deure ciutadà denunciant-ho. Són les autoritats les cridades a posar-hi remei.

Es molt de doldre que mentres a les grans hortes de Catalunya es podreixen les fruites i les verdures per manca de compradors, a Barcelona cap i casal de Catalunya, tinguem que menjar-les caríssimes, o mirar-les solament.

Pere Buxareu

Es mort un periodista català i cristianíssim. L'ha perdut "La Veu de Catalunya", l'han perdut altres diaris, i encara que amb ell nostre setmanari cap relació professional hi tingués, l'hem perdut també nosaltres, perquè era dins la triple comunió dels catòlics, els catalan i els escriptors, un dels nostres, i àdhuc un dels millors dels nostres.

L'estimàvem, i estimarem sempre sa memòria viva, perquè ultra qualitats diverses i de molt preu, tenia virtuts que nostra època no pot cotitzar perquè no són a les fulles del mercat col·lectivista. Era un silenciós, un treballador, un humil.

Era un home que no havia volgut avançar en sa situació: maridat sols amb sa modesta tasca de reporter, refusà tot ascens en el diari. Un amant de son ofici, un silenciós obstinat fidel a

sa feina més aviat obscura! Ah, aquest home no era d'aquesta època.

També era un home de missa i sagraments i oració vespéral a les esglésies... i diarista ensem! Honor del periodisme que, com la llengua, que la premsa multiplica, és la més noble cosa del món o la més roïna.

Sembla que l'haver-li una contingència domèstica truncat la vocació clerical, no feu apagar d'us de son cor la perseverància, al mig d'un ofici mundà, en un sacerdoci íntim i secret, com el de qui va pels carrers duent al pit, abscondit, un reliquiari.

En Pere Buxareu havia renunciat a tantes coses de la vida, àdhuc merescudes! No podrà renunciar a l'honor que per sempre voltarà el seu nom, de la reverència cordial, la estimació sentida, i la gratitud pel seu edificant exemple.

Preguem per ell, i al Cel ens poguem veure!

R. R.

La baixa de la pesseta

Per fi...

Per fi'l Govern s'ha adonat de la baixa que temps ha va sofrint la nostra moneda i dels perills que aquest fet porta aparellats.

Perills, diem?

Ja no són perills, són danys evidents i remarcables els que està causant aquesta baixa, segons demostra amb tota claretat la notable Exposició que acaba d'enviar al Govern la Càmera Industrial de Barcelona.

Amb un *cincuenta per cent* encareix la vida a Espanya la depreciació de la pesseta, i aixís s'explica que a hores d'ara encara tinguem de pagar els principals queviures als preus del temps de la Guerra Gran, i també molts altres articles.

El Ministre de Finances s'ha cregut en el cas de donar satisfacció als clams dels qui fa dies criden l'atenció del Govern respecte aquest fet llastimós i ruïnós a la vegada, i al afecte ha publicat una Nota oficiosa en la qual, com a caigut del cel i com si es tractés d'un país foraster, explica a la seva manera aquest fenomen econòmic, i en busca les causes, i ens diu que'l Govern realitza... Però valdrà més publicà la Nota que és, en veritat, fortament curiosa:

"Avui tinc de manifestar quelcom que és d'interès nacional, com tot el que es refereix a la cotització de la nostra pesseta.

Es avui una de les nostres preocupacions fortes i vives del Govern la baixa de la pesseta en la seva relació amb les monedes sanes, la lliura i el dòlar, estudiant els mitjans més adequats per a contenir la desconceptuació que avui sofrim, mitjans que per molts no es consideren eficaços ni estan exemptes d'altres inconvenients mentre no s'esborrin i facin desaparèixer els orígens i fonts d'on el mal procedeix.

Som, en efecte, l'única potència, que fou neutral en la guerra i que avui té la moneda depreciada, però, també som l'única que en lloc de reorganitzar i economitza les despeses, hem tingut la desgràcia de continuar-les i augmentar-les, enormement i impremeditament.

Fenòmens econòmics com aquest no es produeixen en els països sense causa que els creï, sense la deguda reflexió.

Mentre una nació no aconsegueix anivellar els seus pressupostos, acabar ses guerres, normalitzar sa producció i son comerç exterior, en una paraula, sanejar sa vida econòmica i financiera, posant fi a les seves apel·lacions al crèdit, és impossible que tingui una moneda sana, perquè és

el baròmetre inflexible i despiadat que acusa sempre tota anormalitat en l'economia nacional i les seves finances.

Sabut és el ferm, resolt i decidit propòsit del Govern d'acabar i posar fi a aquest origen de la baixa de la moneda, tornant al nostre crèdit aquelles condicions que el seu normal desenrotllament exigeix.

Per si en aquest descens en la cotització influís, encara que fos accidentalment, algun altre motiu diferent dels indicats, alentat per l'agiotament o el lucre i en tot cas per a evitar que s'agreugi el mal, el Govern—repeteixq—realitza en aquests moments totes les gestions que estan al seu abast per a evitar-les, no perdonant mitjà perquè aquest mal no perduri."

Tot això de que el Govern estudia, i treballa, i realitza, per a defensar la cotització normal de la pesseta, són falarnies. La veritat és que'l Govern no'n sabia res d'això, ni ha fet res, ni, probablement, farà res de profit en pro de la pesseta. Altres cabories te'l Govern.

I en fer-ho constar no voldriem pas agraviar al senyor Villanueva, que'l creiem ple de bones intencions i treballant, més del que permeten les seves forces, en buscar diners per a cubrir les disbauxes de la política albista i de la guerra del Marroc.

Ço que voldriem, fora que'l Govern dongués an aquest problema tota l'importància vital que té.

A les causes ja sabudes de la derrota de la pesseta (la major part de les quals radiquen en la política arancelària que s'està seguint i en les mentades disbauxes), hi ha que afegir l'escomesa que sofreix el nostre signe monetari de part del grup capitalista francès i afrancesat posat al servei dels patriotes verament admirables que regeixen la veïna nació.

Aquesta escomesa fa temps que dura, i, mercès an ella, la pesseta segueix, encara que de lluny, al franc en les seves caigudes, quan per varies raons deuria d'estar més per sobre encara.

En Cambó va preveure el cas de la necessitat d'una defensa extraordinària de nostre signe monetari, i En Villanueva farà bé en aprofitar-se d'aquella previsió i dels medis que'l gran financier procurà legalment per a quan fos necessària aquesta defensa.

E.

El fossar de la joventut

—No s'ha fixat que moren pocs joves?

—No ho estranyi. Es que ara els enterren allà.

Els estralls de l'immoralitat

Vora l'abim

No fa gaires dies que, aturats davant d'un quiosc, vegérem dirigir-se vers ell a una noieteta que aparentava uns quinze anys, i li sentirem demanar dos dels setmanaris més lloids i obscens que es publiquen a Barcelona. No poguérem menys de fer un moviment de sorpresa, que el venedor de periòdics s'afanyà a esvaïr, dient: "Ui, n'hi ha moltes de noies que me'ls compren."

De manera que hi ha moltes noies que s'intoxiquen amb aqueixes publicacions fetes exprofés per embrutar, per llevar el pudor i arrossegar pel fang l'honestedat! A on anem a parar?

Fa relativament poc temps es nodrien d'aqueixes pestilents publicacions els joves llibertins, els viciats, els freturosos de plaers prohibits que ofeguen el seu esperit amb cobejances impures, i cerquen en elles un aperitiu per les seves baixes passions. Aviat fou també aqueixa pastura infecte, assaborida per la jovenalla inexperta que, sotmesa constantment a una atmòsfera de sensualitat, sent despertar punyentes un esclat de novelles passions que els fan córrer adelerats darrera les falagueres redaccions del vici. Ens constava així mateix que havia envaït ja la infantesa, que corria en mans de nens de pocs anys; però que es delectessin amb aqueixes lectures immundes donzelles amb prou feines arribades a la pubertat, i que constitueixen ja un nombre considerable, veritablement no ho sospitàvem; és un nou avenç de la corrupció que, no tenint-ne prou amb corcar els fruits madurs i matar els brots tendres, es llença a xuclar la saba en les mateixes arrels; és un símptoma que revesteix una greugetat extraordinària; és arribar en la ràpida davallada al últim graó de la degeneració i decadència social.

El pudor, l'honestedat, és un sentiment imprès en les profunditats del cor i forma part de l'instint mateix, seguint la salvaguarda de la dignitat humana. La naturalesa ens ha dotat d'ell de tal faísó, que es troba en tots els pobles, àdhuc en els més selvatges i de més rudimentària civilització. Fins els imbècils, els idiotes i els alienats, segons ha observat el doctor Sollier, els qui han perdut ço més preat de l'home, la intel·ligència i la raó, conserven, no obstant, el sentiment del pudor, com element essencial, com a quelcom inseparable de la naturalesa humana, que la distingeix radicalment de les bèsties.

En la dona, que es distingeix per una major

delicadesa en llurs sentiments, el pudor, que és el més íntim d'ells, hi resplandeix d'una faísó especial i constitueix per ella una aureola que la fa objecte de respecte i veneració. Esdevé així mateix, una defensa de la seva feblesa, allunyant-la instintivament del perill on podria naufragar baix les escomeses de la violència. És a tota hora un guarda fidel i segú de la virginitat, que és la seva més preada joia, la pèrdua de la qual és irreparable.

Pel mateix que la naturalesa ha senyalat com a ornament especial del sexe feble el pudor, resalta més el contrast quan aquest distintiu li manca. Un home immoral, dissolut, és un ser desequilibrat, anòmal, nociu a la societat; però una dona corrompuda és una deformitat moral, és un monstre en la naturalesa. No existeix, certament, cap excepció en la llei moral a favor de la qual pugui atorgar-se a l'home una més ampla llibertat; regeix exactament amb la mateixa severitat per ambdós sexes; però, atenent-nos a les conseqüències de llur manament, sí que resulten imponderablement més funestes en la dona que en l'home.

Per llei de la naturalesa incumbeix a la dona la funció educadora dels fills, amb molta més intimitat, asiduitat i influència afectiva que no a l'home, allunyat per les exigències de la vida, de l'escalf de la llar. La mare és, en la vida, el primer sacerdot, el primer legislador i el primer mestre. Abans de que arribi el nou vàsteg a l'ús independent de llurs facultats, la mare ja ha plasmat la seva estructura que li marcarà sempre més la seva fesomia moral.

D'aquí que la formació de la dona, la seva manera d'ésser, esdevingui de capdal importància, fins al punt de determinar aquesta el grau d'elevació espiritual o d'enviliment i abjecció que s'ha de manifestar en les generacions futures. Tanta en té d'importància, que les sectes enemigues del Catolicisme, vençudes i anorreades en el terreny doctrinal, no s'han pas descoratjat, i han confiat a la corrupció de la dona l'eficàcia destructora que no pogueren assolir en les disputes filosòfiques.

Heu's aquí, com, fa vint anys, sintetitzava aquest programa la masoneria en el seu portaveu la "Traslogia Suprema":

"La que em emprès és una corrupció en gran escala. Diuen que per enderrocar al Catolicisme seria precis abans suprimir la dona. Sigui així,

però no podent suprimir-la, corrompem-la per l'Església."

Corrompre la dona! Heu's aquí la consigna diabòlica que s'ha imposat la maldat organitzada i persegueix amb una activitat i una tenacitat que estem lluny de posseir nosaltres per defensar-la de les seves escomeses. Com si no fos així, si no es miressin amb aquesta apatia i indiferència els problemes d'ordre moral, hauria arribat mai la indecència a adquirir carta de ciutadania, i les indústries de la corrupció i del vici a crear interessos tan poderosos que ja no hi ha qui s'atreveixi a enderrocar-los?

Tot conspira a ofegar les últimes espurnes d'espiritualitat en la nostra joventut, i sobretot en les donzelles! Tot es conjura, per arrencar-los-hi el preat tresor de la innocència i llençar al fang el seu pudor! La moda, les acostuma a exhibir-se en públic, en forma que les avergonyiria a no existir aquell pretext que justifica els majors atreviments. El cine, el teatre, el ball... quants incentius per al mal! quantes escenes de lubricitat! quantes seduccions en una edat tan crítica i perillosa! Tot regalima sensualisme; tot deserta tempestes de desitjos i huracans de passions que sovint rendeixen als febles i desmantelats baluards on s'hi refugia la virtut. Una literatura eròtica i unes publicacions quin desvergonyiment i procacitat arriba a lo inconcebible, obren de bat a bat les portes a les inclinacions de la concupiscència, als plaers de la matèria! I aqueixes publicacions, el nombre de les quals augmenta de dia en dia, tenen abassegada ja

una part ben considerable de la joventut femenina!

Qui no veu obert als nostres peus un abim per on van precipitant-se totes les valors morals de la societat?

Si la dona, que guarda com a sagrat relicari la puresa dels costums en el recés de la llar, si la qui ha d'infondre les primeres guspires d'espiritualitat i preservar de la corrupció als tendres rebrots de la família es prostitueix, si s'estronquen en la seva mateixa naixença les artèries que fan circular la vida moral; si resta corsecada i malmesa aquesta cèlula, principi i sosté de tot l'ordre social, què restarà per aixecar el que es soterra? per on podrà renovar-se la humanitat caiguda en l'abim de la degeneració?

L'allau devastadora de la immoralitat ha anat avençant constantment, obrint bretxa en tots els valors humans, que han anat sotmetent-se al seu esclavatge. L'únic baluart que restava ferm, com una esperança salvadora, era la dona, i aquest també trontolla, aménassa esfonsar-se, s'està minant...

Cal que aquests símptomes no passin desapercibuts per els elements que tenen la consciència i responsabilitat de llurs deures socials. Cal que les persones honrades, les persones de seny, es captiguin de la greugetat, de la importància i de la transcendència del problema de la moralitat, i que entri de ple dintre l'esfera, de la seva activitat, com a un dels perills socials que urgeix ràpidament conjurar.

JOSEP M.ª COMAS I ROCA

No vos fiu...

No vos fiu dels que parlen sempre d'educació, i no parlen mai de Religió.

No vos fiu dels que excel·leixen la cultura, i no tenen de la moral cura.

No vos fiu dels que enlairen a la ciència, i no tenen de Déu consciència.

No vos fiu dels humanitaris que no són hospitalaris.

No vos fiu dels que fassin el pobre, que solen ser rics de sobre.

No vos fiu dels que alardeixen de rics, que solen ésser llargs de dits.

No vos fiu del que sols conta penes, que vos omplirà el cap de quimeres.

No vos fiu del patriotero, que no mes busque candelero...

No vos fiu de qui fa veu de malalt, poguent parlar fort i alt.

No vos fiu del virtuós malhumorat, que no té pas sana bondat.

No vos fiu del que parla molt de Religió, i no'n practica un botó...

No vos fiu del que fa'l generós, i no és bo per da pa a un gos.

No vos fiu dels exagerats, que'n sortirén escalabrats.

No vos fiu de qui sa consciència, alega sempre amb vehemència.

No vos fiu de qui fa'l valent, que'n surtiren perdent.

No vos fiu de qui pressum d'honrat, i a vostra casa s'ha ficat.

No vos fiu del vanitós, que vos posarà galdós.

No vos fiu de l'amistat, que demana i no ha donat.

No vos fiu tampoc de mí, si en quelcom jo dono a dí.

EL JAIEI

El treball de la dona

Disposició important

La "Gaceta" publica un R. D. modificant els articles 2 i 3 de la llei de juny de 1922 sobre el treball de la dona.

Heu's aquí algunes de les modificacions més interessants:

No es permetrà el treball a les dones durant un període de sis setmanes posteriors al part.

La dona que hagi entrat al vuité més de l'embaràs tindrà dret a abandonar el treball, sempre que presenti certificació mèdica que declari que el deslliurament sobrevindrà probablement en el termini de sis setmanes.

En els casos anteriors, el patró reservarà el lloc de la treballadora durant el temps que aquesta trigui a tornar.

L'obligació del patró subsistirà per un temps màxim de 20 setmanes.

Les errors del metge o de la llevadora en els càlculs de la data del part no perjudicaran el

dret anteriorment reconegut a les obreres embaassades.

Les dones que tinguin fills en el període de l'alletament, tindran dret a una hora de descans, que podrà subdividir-se en dues mitges hores diàries d'entre les de treball per a donar el pit a llurs fills.

Aquestes mitges hores seran aprofitades per les mares quan ho jutgin convenient, sense més requisit que participar al director del treball l'hora que hagin escollit.

No els seran de cap manera descomptades del jornal.

Durant el temps que estiguessin absents del treball, les obreres tindran dret a l'assistència gratuïta d'un metge i d'una llevadora per part del patró i d'una indemnització diària suficient per a mantenir-se amb la criatura.

Amb caràcter provissional, i fins a la implantació de la Caixa d'Assegurança obligatòria de maternitat, s'estableix un règim de subsidi tutelar a l'obra que doni a llum. El subsidi consistirà en 50 pessetes que pagarà l'Estat.

Esguardant el món

Els conflictes a Alemanya

Vagues al Ruhr.

Els obrers miners, en vista d'haver-los estat denegats pels propietaris de les mines els augments que demanaven en els sous, i amb l'objecte d'aconseguir-los, han reprès a tot arreu les anomenades vagues "perlades."

Els directors de moltes mines d'Essen, Gelsenkirchen, Bottrop i Mulheim han acomiadat tot llur personal, arribant a afectar la mesura dos cents mil obrers.

A Werden els obrers de l'art tèxtil han abandonat el treball, havent-se registrat alguns incidents.

L'augment del preu del carbó.

Sembla que l'augment en el preu del carbó amenaça amb paralitzar el tràfec dels ferrocarrils i dels tramvies.

Els industrials alemanys han fet importants demandes de carbó a Anglaterra.

El carbó del Ruhr.

A conseqüència de l'incompliment per part d'Alemanya dels lliuraments a efectuar en concepte de reparacions, el general Degoutte ha dictat una

disposició en virtut de la qual quedaran en poder de les potències ocupants tots els "stocks" presents i futurs de carbons del Ruhr.

Els tramvies de Berlín.

El Consell Municipal, veient-se impotent per a sobreportar el dèficit de 60 mil milions que pesa damunt l'explotació de les línies tramviàries, ha acordat cessar temporalment en llur explotació.

En conseqüència d'això, acomiadarà el personal tramviari.

Més mines ocupades.

Les autoritats aliades han ocupat unes mines a Sielenplancken i Bruchstrasse.

També han ocupat les fàbriques de Hoech.

Durant aquests actes d'ocupació, no es registraren incidents.

Les impremtes d'Alemanya.

A conseqüència del preu de cost i de les dificultats d'impressió, tretze periòdics de Munic han deixat de publicar-se.

El personal de la impremta del Banc de l'Imperi amenaça amb declarar-se en vaga si no és novament admès un tipògraf que havia estat acomiadat en la última vaga.

La direcció del Banc de l'Imperi ha encarregat a les autoritats judicials que decideixin la sort del tipògraf esmentat.

D'ací i d'allà

Tota la premsa de Madrid condemna els fets ocorreguts a Màlaga i es plany que els soldats es deixin influir per les doctrines comunistes.

La majoria d'aquells diaris quan a Barcelona es prediquen doctrines anàrquiques i es fan campanyes revolucionàries no diuen ni una paraula contra els elements que pertorben la pau ciutadana.

Quina autoritat pot tenir una premsa que calla i moltes vegades acull amb simpatia els capdavaners revolucionaris.

Qui sembla vents recull tempestats.

Algú proposa per acabar amb la guerra del Marroc que es talli el cap a tots els moros. Aquesta és una gran pensada. Quan al Marroc no hi hagi ni un sol home, la pau serà completa.

Després diran que a Espanya no hi ha homes que tenen pensades genials.

Llegint els comunicats de la guerra del Marroc un hom recorda els comunicats sobris que publicaven els alemanys donant compte de les seves victòries. Ja està bé que ens entusiasmem quan l'exèrcit obtingui una victòria, però potser en fem un gra massa. De vegades es publiquen uns comunicats que en comptes d'entusiasmar fan tristesa.

Fa pocs dies que el ministre de la Guerra facilità una nota enternidora als periodistes, en la qual entre altres coses es deia que s'havia sotmès un moro amb la seva dona i els seus fills i que s'havia després de dos fusells.

No us sembla que per dos fusells i un moro no val la pena de fer tants elogis?

Una mica més de sobrietat i... de sentit comú.

Sembla que obtindrà un èxit esclatant l'Exposició internacional del moble.

Hi seran representades moltes nacions. Unicament de França hi concorren dos cents cinquanta expositors. Diuen que la comissió organitzadora ha ultimat ja tots els detalls. Creiem, però, que en manca un d'important.

Ha demanat permís a En Pestanya per a inaugurar l'exposició...?

L'acuirassat "Espanya" ha encallat i està a punt de perdre's en aigües d'Àfrica.

Veritablement, sembla un símbol sinistre aquest sinistre naval....

L'acuirassat "Espanya" fou construït a Espanya amb un pressupost d'uns vint milions de pessetes i amb un cost efectiu de més de *seixanta milions de pessetes*.

Això ja no és un símbol, sinó una "tomadura de pelo", que diuen els castellans. També solen dir: "No me toques la marina", i la veritat és que no pot tocar-se...

Els actes d'indisciplina recentment ocorreguts tenen com a forçós les sancions legals corresponents, encara que tindrien que mitigar-se tot quant fos possible per moltes raons que se li ocurriran al lector, a poc enterat que estigui de les coses d'Espanya.

Però la gent pregunta: Per què no es tenen de castigar igualment als inductors d'aquests actes d'indisciplina?

Per què no es tenen de castigar als que ataquen el principi d'autoritat, de paraula i per escrit, i corrompen al jovent per tota classe de medis?

Per què no als governants que això declaren lícit i ho permeten com una de tantes "essències intangibles dels principis lliberals"?

La llei de tenència d'armes sols resulta bona pels que en fal mal ús.

Per la gent honrada, aquesta llei és desastrosa. Cumplint-la, queda hom a l'arbitri dels pistolers.

No estaria millor capgirar aquesta llei de forma que obligués a portar armes curtes a tota la gent decent?

Ve't aquí un medi per acabar radicalment amb els pistolers.

Un diari maurista de Madrid calcula que la guerra del Marroc ens ha costat, els dos semestres últims, *vuit cents milions de pessetes i deu mil vides*...

Encara que rebaixem el càlcul a la meitat sempre queda un marge horrorós de responsabilitats a exigir.

Mes, qui són els responsables d'aquest desassall de vides i milions sacrificades i ensorrats al Marroc per homes dels partits turnants?

Dit queda: Aquests partits.

I mentre aquests partits perdurin....

Aquests dies donaven un milió de marcs per deu rals. I deia un *chusco* fent una gràcia:

Qui no vol ésser milionari per deu rals?

Noticiari

ESPANYA

— Ens diuen amics vinguts de la comarca del Cinca que aquest caudalós riu, un dels principals de la Península Ibèrica, ara es pot atravesar casi a peu aixut. Unes petites paseres de pedra faciliten el pas en el terme de Four.

No diguem res del davassall de pèrdues que aquesta sequera comporta.

— Les cremes de boscos continuen d'un modo alarmanant.

L'altre dia en cremaven sis o set a l'hora.

Més que la pena de veurer com desapareix la nostra riquesa forestal, ens atormenta, l'indiferència amb que utoritats i propietaris, gent de la terra i persones il·lustrades, contemplen aquest flagell públic tan perjudicial pel pervindre agrícola de Catalunya.

— El dia primer de setembre s'obrirà el nou curs de les escoles econòmiques diürnes en sos tres graus, nocturnes, i especials de francès i dibuix, que sosté el Centre Moral Instructiu de Gràcia, havent-se obert ja l'oficina de matrícula a l'estatge social (carrer de Ros d'Olano, 7 i 9).

L'esmentada Societat està fent i es proposa fer tot el necessari perquè des del pròxim curs assoleixin les seves escoles el major grau possible de perfecció. S'ha renovat el professorat amb distingits sacerdots de reconeguda competència, com així mateix es posaran els locals i el material al nivell que requereix la moderna ciència pedagògica.

Els ensenyaments es faran en català.

— Vetaquí un fet formós i exemplar de debó.

Le senyora donya Remei Seguí, vídua d'En Baltasar Estanya, de Castelló de Rugat, que viu modestament en sa casa pairal, ha distribuït les seves terres, que valen més d'un milió de pesetes a 49 famílies del poble a quines ha impossat solament un petit canon anyal.

El poble de Castelló no sab com agrair aquesta generosa obra.

— Ha mort don Avelí Montero Villegas, a qui tan deu una institució simpatiquíssima i altament social: el Tribunal pels Nois.

Al seu enterrament hi assistiren alguns presidents d'aquests Tribunals entre altres el del Tribunal per a Nois de Barcelona. Excm. don Ramon Albó.

Descansi en pau el benèfic sociòleg.

— Els nostres lectors ja sabran ço que són els "Cotos Socials," constituïts per a ser treballats en comú i en profit dels treballadors necessitats i dels associats en general.

A Miraflores de la Sierra s'ha constituït un Coto per a la explotació de la mel de les abelles, per medi d'arnes científicament posades i explotades, que ha donat bons resultats.

Ço que és més curiós és que aquest Coto social (en català podriem dirne *Tancat* o *Fitat* social) el tenen els nois de Escola de la població, a qui per aquest medi se'ls ensenya a conrear una riquesa agrícola interessant i productiva, i se'ls auxilia amb els seus productes.

La nova Junta de Protecció a la Infància la presideix don Francesc Bartrina, sent-ne Secretari don Ramon Albó, reelegits per aclamació els dos.

Aquesta entitat no necessita elogis.

Tots quants s'en fessin resultarien insuficients.

Ço que cal és que la gent de be la protegeixin amb més dalé que fins ara, perquè el seu camp d'acció és vastíssim i de valor imponderable, sobre tot a Barcelona.

— Convé a les persones que volen emigrar a l'Argentina assabentar-se avans de les noves disposicions oficials que reclamenten la emigració i ha fet públiques el Consulat general de dita nació.

— La Confederació Nacional de Sindicats Catòlics d'Obrers projecta una Pelegrinació obrera al Santuari de Loyola la propera tardor.

— Han retornat a Barcelona plenes de salut i alegria les nombroses colònies escolars amb tan d'acert organitzades pel Ajuntament.

— L'Ateneu Obrer de Barcelona seguint la seva tasca, començarà el dia primer de setembre, el curs 1923-1924.

En aquest curs ofereix als obrers les ensenyances que els ha proporcionat fins ara, cada vegada més perfeccionades i més adaptades a les necessitats actuals.

En les classes de dia, es procura ensenyar als nens, seguint els mètodes pedagògics més moderns i reconeguts com a més pràctics per les seves intelligències. Les classes nocturnes seguiran en aquest curs les mateixes que en l'anterior, seguint els procediments que tan excel·lent resultat han donat fins ara.

— La sequera ha destruït totes les tardanies a Catalunya.

Les collites de vi i oli es donen també per perdudes.

D'EXCURSIONISME

Res més interessant, certament, que les excursions al Pirineu Català, aquest Pirineu tan sublim i tan immensament bell que fou cantat un dia pel geni immortal de Verdaguer. Diem "res més interessant" pel fet de les facilitats amb les quals hom topa per a fer les excursions esmentades.

Cal sortir de Barcelona (Nord) amb qualsevol dels trens que van a Lleida. Un cop a Tàrraga, la simpàtica ciutat frontera de l'Urgell i la Segarra, una casa important per demés, el Garatge Sport, d'En Jaume Castells, situat al carrer de Ponent, us facilitarà automòbils equipats amb tot el luxe que permeten les carreteres de l'estat espanyol, ço que equival a dir que permeten viatjar amb la màxima comoditat. Disposa de turismes de dos a sis seients i d'òmnibus propis per a col·lectivitats. Els preus són sumament econòmics, tan com permeten les circumstàncies actuals. Això vol dir que si els amants de la naturalesa no aprofiten una tal avinentesa per a visitar aquest estiu les bel·leses immenses i incomparables del nostre Pirineu, serà perquè no voldran, ja que comoditats i facilitats no poden haver-n'hi més, certament.

SERVEIS DE LA COMPANYIA TRASATLANTICA

Línia de Cuba Mèxic.—Servei mensual, sortint de Bilbao el 17, de Santander el 19, de Gijón el 20 i de Corunya el 21, per a Habana i Veracruz. Sortides de Veracruz el 16 i de Habana el 20 de cada mes per a Corunya, Gijon i Santander.

Línia de Buenos-Aires.—Servei mensual sortint de Barcelona el 4, de Màlaga el 5 i de Càdiz el 7, per a Santa Creu de Tenerife, Montevideo i Buenos-Aires; emprenent el viatge de tornada des de Buenos-Aires el dia 2 i de Montevideo el 3.

Línia de New-York, Cuba, Mèxic.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 25, de València el 26, de Màlaga el 28 i de Càdiz el 30, per a New-York, Habana i Veracruz. Retorn de Veracruz el 27 i de Habana el 30 de cada mes, amb escala a New-York.

Línia de Venezuela Colombia.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 10, de València el 11, de Màlaga el 13 i de Càdiz el 15 de cada mes, per a Les Palmes, Santa Creu de Tenerife, Santa Creu de la Palma, Puerto-Rico i Habana. Sortida de Colón el 12 per a Sabanilla, Curasao, Puerto-Cabello, La Guaira, Puerto-Rico, Canaries, Càdiz i Barcelona.

Línia de Fernando Póo.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 2, de València el 3, d'Alacant el 4 i de Càdiz el 7, per a Les Palmes, Santa Creu de Tenerife, Santa Creu de la Palma i part de la costa occidental de Africa. Retorn de Fernando Póo el 2, fent les escales de Canaries i de la Península indicades en el viatge d'anada.

A més dels indicats serveis, la Companyia Trasatlàntica té establerts els especials dels ports del Mediterrani a New-York, dels ports del Cantàbric a New-York i la Línia de Barcelona a Filipines, les sortides de les quals no són fixes i s'anunciaran oportunament a cada viatge.

Aquests vapors admeten càrrega en les condicions més favorables i passatgers, als quals la Companyia dona allotjament molt còmode i tracte esmerat, com té acreditat en son dilatat servei. Tots els vapors porten telegrafia sense fils.

LEGÍA

ETIQUETA DE
LEGIA LIQUIDA
CASAMITJANA
LIQUIDA EXTRA
CASAMITJANA
CASAMITJANA MESA
FABRICANT
Distributors: S. de Copradores de Barcelona
S. de Copradores de Barcelona

CONEJO

REHUSAR BOTELLAS MAL TAPADAS

PER A ENRIQUIR

la sang, augmentar la gana i fortificar el sistema nerviós, és un medicament sens rival l'aixarop

Hipofosfitos Salud

També es recepta a les criatures delicades i malaltices. Favoreix a ells el desenrotllament del sistema óssi. Totjust començat a pendre'l, la rosada color de llurs galtetes proclama les excel·lències del preparat, Aprobat per la **Reial Acadèmia de Medicina i Cirurgia** :: 29 ANYS DE EXITS EN CREIXENÇA.

Avis: Rebutgi's el pot si no s'hi llegeix en l'etiqueta exterior, amb tinta vermella, HIPOFOSFITOS SALUD perquè amb freqüència i per a major lucre en la venda, hom n'ofereix de similars

FRANQUEO CONCERTADO

Atenes A. G. Provença, 157